

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

9772 *Reial decret llei 22/2012, de 20 de juliol, pel qual s'adopten mesures en matèria d'infraestructures i serveis ferroviaris.*

La situació econòmica actual exigeix la màxima eficiència en la gestió dels serveis públics i en la regulació de determinats mercats i mesures en àmbits d'actuació administrativa, de manera que es pugui assegurar el compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària i es permeti un millor desenvolupament dels sectors productius, així com una gestió més eficient dels serveis de transport.

D'acord amb aquests objectius, en el Reial decret llei s'hi preveuen un seguit de mesures en diferents àmbits de les polítiques d'infraestructures i transports.

Per dinamitzar els mercats de transport de viatgers per ferrocarril i havent passat més de set anys des de l'entrada en vigor de la Llei 39/2003, del 17 de novembre, del sector ferroviari no ha arribat a desplegar els seus plens efectes previstos, atès que la seva disposició transitòria tercera estableix un període de carència per a la plena liberalització del tràfic de viatgers.

La dinamització d'aquest sector del transport ha de seguir els passos que s'han donat en altres sectors econòmics, i es considera que és el moment oportú d'anticipar l'obertura. Per aquest motiu, es fixa el 31 de juliol de 2013 com a data d'inici de la liberalització.

Tot això ha de contribuir, sens dubte, que tant RENFE-Operadora com altres operadors ferroviaris es puguin preparar per competir mitjançant la prestació de serveis ferroviaris de viatgers que circulin sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General (RFIG), de titularitat estatal, la qual cosa ha de redundar en benefici dels usuaris d'aquesta modalitat de transport i ha de dinamitzar el sector econòmic vinculat a aquesta activitat.

A propòsit d'aquesta decisió, el Govern considera convenient dotar l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora d'esquemes empresarials similars a altres operadors ferroviaris públics de l'àmbit europeu.

Així, respectant la naturalesa de RENFE-Operadora com a entitat pública empresarial, es preveu la seva reestructuració a través de quatre línies d'activitat, mitjançant societats mercantils de les que preveu l'article 166.2 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques participades al cent per cent del seu capital per RENFE-Operadora per cobrir la demanda global de serveis: viatgers; mercaderies i logística; fabricació i manteniment i gestió d'actius. Això permetria que RENFE-Operadora disposi d'un marc adequat per abordar el procés de liberalització i d'obertura a la competència amb garanties de continuïtat i de qualitat del servei públic que desplega.

D'altra banda, aquest Reial decret llei, d'acord amb les premisses que han portat el Govern a aprovar el Pla de reestructuració i racionalització del sector públic empresarial i fundacional estatal, amb data 16 de març de 2012, preveu la supressió de l'entitat pública empresarial Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE), i distribueix els seus béns, drets i obligacions entre les entitats públiques empresarials ADIF i RENFE-Operadora o en les societats que es constitueixin en el si d'aquesta, en funció que els uns i les altres estiguin adscrits a la infraestructura o a l'operació de serveis i activitat ferroviaris; criteri que ha de servir de base, igualment, per a la distribució del personal procedent de FEVE entre ADIF i RENFE-Operadora.

La situació econòmica actual exigeix més celeritat per aconseguir la màxima eficiència en la gestió dels serveis públics i en la regulació de determinats mercats i mesures en àmbits d'actuació administrativa. Precisament per això, la contribució que es realitza mitjançant aquest Reial decret llei per dinamitzar els mercats de transport de viatgers per ferrocarril, fa necessari que aquestes mesures s'estableixin mitjançant un reial decret llei, ja que existeix una extraordinària i urgent necessitat motivada per la crisi econòmica que pateix el país, tot això de conformitat amb els criteris que estableix l'article 86 de la Constitució espanyola.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la ministra de Foment i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 20 de juliol de 2012,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Racionalització i reestructuració del sector ferroviari

Article 1. *Reestructuració de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora.*

1. L'entitat pública empresarial RENFE-Operadora s'ha d'estructurar en quatre societats mercantils estatals de les que preveu l'article 166.2 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, l'objecte social respectiu de les quals ha de comprendre, com a mínim:

- a) Les funcions i les obligacions que en l'actualitat desplega la unitat de negoci o l'àrea operativa de viatgers de RENFE-Operadora.
- b) Les funcions i les obligacions que en l'actualitat desplega la unitat de negoci o l'àrea operativa de mercaderies i logística de RENFE-Operadora, que han d'incloure, si s'escau, els corresponents objectes socials d'Irion RENFE Mercancías, SA, Multi RENFE Mercancías, SA, i CONTREN RENFE Mercancías, SA.
- c) Les funcions i les obligacions que en l'actualitat desplega la unitat de negoci o l'àrea operativa de fabricació i manteniment de RENFE-Operadora.
- d) La realització d'operacions d'arrendament i altres de vinculades dels actius de material ferroviari i, subsidiàriament, la venda i altres formes de posada a disposició d'aquest material i instal·lacions.

2. Correspon al Consell de Ministres autoritzar la constitució de les corresponents societats, els seus respectius capitals i objectes socials i els altres elements necessaris per a l'efectiva constitució d'aquestes, de conformitat amb el que estableix la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques.

3. El capital social de les societats mercantils estatals que es constitueixin ha de pertànyer íntegrament a RENFE-Operadora, que manté la seva naturalesa jurídica com a entitat pública empresarial de les que preveu l'article 43.1, lletra b), de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat, sense perjudici de la necessària simplificació de la seva estructura i l'adaptació de les seves funcions.

4. S'habilita el Govern perquè, mitjançant un reial decret, a proposta del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i a iniciativa del Ministeri de Foment, modifiqui l'estatut de RENFE-Operadora per adaptar-lo a la nova estructura societària que preveu aquest article, incloses les matèries a les quals es refereix l'article 63 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat.

5. Es declaren exempts de qualsevol tribut estatal, autonòmic o local, inclosos els tributs cedits a les comunitats autònomes, les transmissions, els actes i les operacions que s'efectuïn o els documents que s'atorguin derivats del que disposa aquest article, sense que sigui aplicable el que preveu l'article 9.2 del Text refós de Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març. Les indicades transmissions, actes o operacions han de gaudir igualment d'exempció d'aranzels o honoraris per la intervenció de fedataris públics i registradors de la propietat i mercantils.

6. Així mateix, el règim que estableix el capítol VIII, del títol VII del Text refós de la Llei de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret legislatiu 4/2004, de 5 de març, s'ha d'aplicar a les operacions de transmissió de les corresponents unitats de negoci o àrees operatives que es constituïrien en societats, així com a la fusió de les tres societats mercantils estatals esmentades en la lletra b) de l'apartat 1.

7. La integració del personal de RENFE-Operadora en les societats que es constitueixin no pot suposar en cap cas increment de dotacions, retribucions, ni cap altra despesa de personal al servei del sector públic i s'ha de fer amb l'informe favorable previ del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Article 2. Supressió de l'entitat pública empresarial Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE).

1. L'entitat pública empresarial Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE) ha de quedar extingida el dia 31 de desembre de 2012, i les entitats públiques empresarials ADIF i RENFE-Operadora o les respectives societats mercantils estatals a les quals es refereix l'article 1 d'aquest Reial decret llei, si s'escau, s'han de subrogar en els drets i les obligacions d'aquella, assumint-ne la titularitat dels béns, siguin quins siguin la seva naturalesa i el seu caràcter, que en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei estiguin adscrits o pertanyin a l'entitat pública empresarial que s'extingeix. El traspàs s'ha de fer conforme al valor comptable.

2. A aquests efectes, s'amplia l'objecte i les funcions de les entitats públiques empresarials ADIF i RENFE-Operadora, que han d'assumir la prestació, segons els casos, dels serveis, les funcions i les activitats de l'entitat a extingir, en els termes que preveu aquest Reial decret llei.

3. Abans de l'extinció de l'entitat pública empresarial Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE), mitjançant una Ordre del Ministeri de Foment, s'ha de determinar l'adscripció dels indicats béns, drets i obligacions a ADIF o a RENFE-Operadora o les respectives societats mercantils estatals a les quals es refereix l'article 1 d'aquest Reial decret llei, si s'escau, en funció de l'actual adscripció dels uns i les altres a la infraestructura o a les operacions que en l'actualitat administra i desplega l'entitat pública empresarial Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE).

4. Amb el mateix criteri establert a l'apartat anterior, mitjançant una Ordre del Ministeri de Foment, amb l'informe favorable previ del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, s'han de determinar els treballadors que s'hagin d'integrar a ADIF i a RENFE-Operadora o, si s'escau, a les respectives societats mercantils estatals a les quals es refereix l'article 1 d'aquest Reial decret llei, sense que tal integració suposi, en cap cas, la consolidació o convalidació de condicions laborals en general, i retributives en particular, contràries al que estableixen les disposicions aplicables als empleats del sector públic.

5. Les relacions laborals d'aquest personal s'han de seguir regint pels convenis col·lectius que estiguin vigents en el moment de la seva integració.

6. La integració del personal no pot suposar en cap cas increment de dotacions, retribucions, ni cap altra despesa de personal al servei del sector públic.

7. Mitjançant una Ordre ministerial s'ha de fixar la quantia dels cànon corresponents a les línies ferroviàries així com els corresponents a la utilització de les estacions o altres instal·lacions ferroviàries procedents de l'extinció de FEVE i l'administració de les quals s'encomana a ADIF.

8. Es declaren exempts de qualsevol tribut estatal, autonòmic o local, inclosos els tributs cedits a les comunitats autònomes, les transmissions, els actes i les operacions que s'efectuïn o documents que s'atorguin derivats del que disposa aquest precepte, sense que sigui aplicable el que preveu l'article 9.2 del Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

9. Les indicades transmissions, actes o operacions han de gaudir igualment d'exempció d'aranzels o honoraris per la intervenció de fedataris públics i registradors de la propietat i mercantils.

10. El règim que estableix el capítol VIII del títol VII del Text refós de la Llei de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret legislatiu 4/2004, de 5 de març, s'ha d'aplicar a l'operació d'extinció de l'entitat Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta, i n'ha d'assumir la titularitat dels béns, drets i obligacions afectats ADIF i RENFE-Operadora, o les respectives societats mercantils estatals a les quals es refereix l'article 1 d'aquest Reial decret llei.

CAPÍTOL II

Liberalització dels serveis de transport ferroviari de passatgers

Article 3. *Modificació de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del sector ferroviari.*

Es modifica el primer paràgraf de la disposició transitòria tercera de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del sector ferroviari, amb la redacció següent:

«Disposició transitòria tercera.

Els capítols II i III del títol IV d'aquesta Llei no són aplicables als serveis de transport ferroviari de viatgers que discorren per la Xarxa Ferroviària d'Interès General d'ample internacional, UIC, ni als que discorren per la Xarxa Ferroviària d'Interès General d'ample ibèric convencional i mètric fins al 31 de juliol de 2013, data en què queda establerta l'obertura al mercat d'aquests. Fins en aquesta data, RENFE-Operadora té dret a seguir explotant els serveis de transport de viatgers que es presten sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General, de la manera que estableixen la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres, i la seva normativa de desplegament mentre no s'oposin a la resta del contingut d'aquesta Llei.»

Article 4. *Serveis de rodalies i regionals traspassats a les comunitats autònomes.*

Sense perjudici del que estableix la disposició transitòria tercera de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del sector ferroviari, les comunitats autònomes que, en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, tinguin traspassades les funcions de l'Administració General de l'Estat corresponents als serveis de transport de viatgers per ferrocarril de rodalies i regionals sobre la xarxa d'ample ibèric de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, poden disposar la prestació dels serveis de transport de viatgers per ferrocarril de rodalies i regionals sobre la xarxa d'ample ibèric de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, de conformitat amb el que estableixen la normativa aplicable respecte d'això i el Reglament (CE) 1370/2007, de 23 d'octubre, del Parlament Europeu i del Consell.

Disposició addicional primera. *Reestructuració de serveis i infraestructures ferroviàries.*

Abans del 31 de desembre de 2012, el Ministeri de Foment ha d'elevat al Consell de Ministres una proposta sobre la viabilitat de les infraestructures ferroviàries que no generin rendibilitat des del punt de vista econòmic i social, amb la tramitació prèvia del procediment que preveu a aquest efecte l'article 11 de la Llei del sector ferroviari.

En el mateix termini que estableix l'apartat anterior, el Ministeri de Foment ha d'elevat al Consell de Ministres una proposta en relació amb les prestacions de serveis ferroviaris de mitjana distància que no tinguin la consideració d'obligacions de servei públic.

Disposició addicional segona. *Traspàs d'actius a ADIF.*

En aplicació de l'article 24.1 de la Llei del sector ferroviari, s'assigna al patrimoni de l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (ADIF) la connexió del corredor mediterrani amb la línia d'alta velocitat Madrid-Barcelona-Frontera Francesa: Vandellòs-Àrea Tarragona i el tram A Coruña-Vigo de l'eix atlàntic d'alta velocitat, que van ser construïts per l'Estat amb anterioritat a l'encomanda feta a l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (ADIF) per a l'execució de les dues infraestructures.

Disposició addicional tercera. *Reestructuració i racionalització del sector públic empresarial i fundacional*

1. Addicionalment al compliment del que disposa l'Acord del Consell de Ministres de 16 de març de 2012, pel qual s'aprova el pla de reestructuració i racionalització del sector

públic empresarial i fundacional estatal, s'ha de promoure l'adopció de nous acords, en el marc del que disposen els articles 168 i 169 de la Llei 33/2003, de 23 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, referits a noves operacions de canvi de titularitat, fusions, extincions i altres operacions societàries tendents a reduir el nombre de societats filials i la participació en societats mercantils per part d'organismes i entitats adscrits o dependents del Ministeri de Foment.

2. Així mateix, s'ha de sol·licitar l'autorització del Consell de Ministres d'acord amb el que estableix l'article 45.1 de la Llei 50/2002, de 22 de desembre, de fundacions, per a l'adopció de noves mesures de fusió, transformació o extinció de fundacions del sector públic estatal, en les quals hi hagi una participació majoritària del Ministeri de Foment, els seus organismes públics o de les entitats públiques que en depenen.

3. Les operacions de reestructuració que preveuen aquesta disposició i els articles 1 i 2 d'aquest Reial decret llei s'han d'ajustar als principis i regles establerts a l'Acord del Consell de Ministres de 16 de març de 2012, pel qual s'aprova el pla de reestructuració i racionalització del sector públic empresarial i fundacional estatal. El resultat de la reestructuració comporta una reducció de les entitats afectades i de la despesa en què incorren.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.13a, 21a i 24a de la Constitució, que atribueixen a l'Estat la competència sobre les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, els ferrocarrils i transports terrestres que transcorrin pel territori de més d'una comunitat autònoma i sobre les obres públiques d'interès general.

Disposició final segona. *Desplegament normatiu.*

1. S'autoritza el Govern perquè, en l'àmbit de les seves competències, dicti les disposicions reglamentàries i mesures necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquest Reial decret llei.

2. Així mateix, s'autoritza el ministre de Foment perquè, en l'àmbit de les seves competències, dicti les disposicions reglamentàries i mesures que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que estableix aquest Reial decret llei.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 20 de juliol de 2012.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY